

TEMPS DE L'ERA A PUIGMOLTÓ. TREBALL, DESCANS I JOC

A totes i a tots us donem la benvinguda i us convidem a la Festa Major de Puigmoltó, tot recordant en aquest programa una època ja passada en la que els treballs que els nostres pares i avis feien de manera manual, segar els camps de cereals i llegums i batre'ls després a l'era, ha quedat en l'oblit de molts.

Era: Segons el diccionari Gran Larouse Català, (del II. Àrea, pati o cos sense edificar), superfície plana i ferma que es prepara en la terra, on es posen els cereals o els llegums per batre'ls i separar el gra de la palla d'una manera manual.

A Puigmoltó i a Ribes amb un paissatge verd de març a setembre, la cultura del vi subsisteix en tot el seu entorn i arreu veiem créixer noves i més vinyes per aconseguir vins de diferents varietats i gustos una vegada acabada l'època de la verema.

En anys més llunyans però, a més del vi es conreava una agricultura de subsistència basada en cereals i llegums i el nostre entorn oferia llavors un paissatge de colors variats en el curs de l'any.

Els cereals plantats al desembre neixen amb les pluges de l'hivern i els camps esdevenen verds; en arribar la primavera creixen les espigues i entremig com pinzellades de color, apareixen les roselles, però poc a poc el paissatge es torna groc quan les daurades espigues van madurant amb la calor de l'estiu. Arribat el mes de Juny, és quan amb "la falç al puny", és temps de segar i portar les garbes a les eres. Recordo molt bé ve més d'un pintor plantava els seus estris i pintava en les seves teles el paissatge que oferien espigues i roselles. També recordo com entremig dels camps treia el cap alguna espiga negra, la zitzània, amb ella la quitxalla s'emmasquerava braços, cames i tot passant per la vora dels sembrats.

Algunes persones que van viure aquests temps de les eres, ens expliquen les seves vivències.

Josep Almirall i Guinovart, (91 anys), fill de "Can Bercoc" de Puigmoltó, ens explica que en el seu record a Puigmoltó hi havia fins a vuit eres: de ca la Bet, de ca l'Agustí, de can Bercoc, de la Costa, de can Vidaló, del Pi, de les Pallisses, de can Virolat i del Carç. En totes s'hi treballava a l'hora de batre el gra, pel juliol, ja que "qui no bat al juliol, no bat quan vol", però les que van perdurar més anys van ser l'era del Pi, on hi portaven el gra tots els parcers del Carç, l'era de ca la Bet i l'era de can Bercoc, (aquesta última és la de la fotografia on hi veiem els treballs propis de l'era). En Josep ens comenta que tot el gra s'havia de denunciar al Sindicat i portar-lo al molí. Per una saca de farina de 100 kg. que portaves a casa del forner, et donaven uns tiquets per a buscar el pa cada dia.

També recorda en Josep que acabada la feina de l'era, s'organitzava la Festa Major de Sant Jaume.

Isidre Alsina i Escofet, de can "Menut de Puigmoltó": Com a parcer del Carç, batíem a l'era del Pi amb les forques, pales de ventar, garbella i altres eines. Aquestes les deixàvem a sota un garrofer, prop de l'era i mai ningú les tocava. Segons les batudes que havia de fer cada parcer, a cada 4 o 5, es feien torns per batres. A cada batuda s'hi posaven menys garbes (feixos d'espigues) de blat i més d'ordi i el matxo amb el corró havia de donar més o menys tombs al voltant de l'era. Amb les forques separàvem la palla del gra i deixàvem les piles de "boll" per a recollir i servir de jaç al bestiar. Després s'havia

de deixar l'era ben escombrada per a la batuda de l'endemà. Les bales de palla s'havien de carregar molt bé al carro i aconseguir un equilibri perfecte, tal com ho feia en Sendo de can Pere del Carç, per arribar fins a Vilanova a la sínia de les vaques.

Josep Mª Marcer i Pagès (68 anys) de can Pere del Carç: A casa èrem parcers del Carç i administradors de l'era del Pi, per tant, portàvem el control de qui havia de batre, fossin de Puigmoltó o de fora. La meua família tenia també els propis camps a Can Girona i a Santa Magdalena i la palla de totes les batutes es quedava a casa per aliment i jaç del bestiar. Al matí es carregava el carro de garbes i s'escampaven a l'era, el matxo anava donant voltes fent girar el pesant corró al voltant de l'era i els homes remenant amb les forques o girada.

L'era del Pi era de les bones eres per ventar, ja que en algunes s'havia d'esperar que el vent canviés de direcció. Si el vent era favorable i es podia ventar abans de migdia, es feia un pisolabis per esperar l'hora de dinar, fet que en deien "les deu hores". Un cop separat del gra del "boll", o sigui de la despulla del gra, s'havia de fer la partió amb l'Agustí Puig, administrador de la masia del Carç. Amb les mesures de tres "quartans" i "quartà", tocaven quatre parts pel parcer i una part per l'amo. Aleshores si que podíem dir que "el blat estava al sac i ben lligat". Recordo que com a més petit de la colla, sempre em tocava anar a buscar l'aigua fresca al pou del Carç, cosa que suposava una bona caminada.

Joan Puig i Galofré de can Poma de Puigmoltó: Recordo molt bé l'era de can Vidaló al Carç, jo anava a pasturar el ramat de cabres de can Poma a la muntanya del Padruell i m'aturava a observar la feina a l'era de can Vidaló. Feina que durava molts dies perquè calia batre blat, ordi, cigons, fesols i guixes que era la collita de tot l'any; recordo també l'anar i venir de la Tuietes, que després va ser la meua sogra, portant cantirs d'aigua fresca en aquells dies tan calorosos de juliol.

Ángela Puig i Galofré de can Poma de Puigmoltó: Recordo molt l'era de can Ferret ja que junt amb la Delfina Gil, filla dels masovers, passàvem moltes estones mirant els treballs que es feien a l'era.

Mª Antònia Puig i Casanella, filla d'en Lluís de ca la Bet, pagés i pal de paller de la casa. Recordo que a l'era hi batiem blat, ordi i llegums. L'era de ca la Bet era la més a propera a les cases i sentíem les cantades dels pagesos mentre feien les batudes i els batecs de les xorriaques per espabilar el matxo. Passàvem moltes estones sota la figuera veient tombar l'animal i el que més m'agradava era que el meu pare em deixés posar al mig de l'era i menar el cavall unes quantes voltes. Era molt feliç anant al costat del meu pare en les feines del camp, sempre que em deixava anar amb ell, per pujar-me al carro o sobre el matxo.

Tres són doncs les eres emblemàtiques a Puigmoltó, que malgrat haver desaparegut, es conserven encara en el mateix lloc, el pi, la figuera i el garrofer, que van servir en aquells dies per fer-hi la migdiada i que il·lustren la portada del nostre programa d'enguany.

Els més joves de Puigmoltó recorden que en els anys 70 i 80 s'havia d'anar a arrencar llegums abans de la sortida del sol i a l'era de can Bercoc, que va perviure més anys, batiem amb les forques de manera manual. A la tarda s'havia de ventar i ajudar a recollir els llegums però si podíem evitar-ho no hi anaven perquè ja se sap, "qui no vol pols que no vagi a l'era". Amb el pas dels anys a les eres s'hi anava a jugar a futbol, a aprendre a enfilar-se als arbres, a anar en bicicleta i els pares a coure una bona paella i passar una estona a la fresca.

Aquells temps ja s'han acabat i ara en gaudim de tots els records i vivències viscudes.

Molt bona festa a tothom i
VISCA LA FESTA MAJOR!

